

Cəlil Şirəliyev

II
NƏŞR

COĞRAFIYA

MİQ və sertifikatasiyaya hazırlaşanlar üçün

TEST TOPLUSU

Vəsait Sınıf dərsləkləri
əsasında hazırlanmışdır.

2024

MÜNDƏRİCAT

ÖN SÖZ	5
1. Coğrafi biliklərin inkişafı	6
2. Miqyas.....	18
3. Üfün cəhətləri. Azimut. Horizontallar	29
4. Xəritə və qlobus.	42
5. Kainat və günəş sistemi. Yerin günəş ətrafında hərəkəti	58
6. Saat qurşaqları.	79
7. Yerin planetar və geoloji quruluşu. Yerin daxili quruluşu.....	92
8. Litosfer tavaları. Geosinklinallar və platformalar, dağəmələgəlmə mərhələləri. Zəlzələ vulkanlar	105
9. Yer səthinin relyefi. Endogen və ekzogen relyef formaları	121
10. Materiklərin fiziki coğrafiyası.....	132
11. Azərbaycanın endogen və ekzogen relyef formaları.....	150
12. Azərbaycanın tektonik zonaları və geoloji quruluşu. Faydalı qazıntılar	160
13. Yerin hava təbəqəsi. Atmosfer hadisələri. Günəş radiasiyası	176
14. İqlim qurşaqları və materiklərin iqlimi	195
15. Azərbaycanın iqlimi	213
16. Hidrosfer. Dünya okeanı və onun tərkib hissələri.....	225
17. Quru suları.....	246
18. Azərbaycanın daxili suları.....	268
19. Biosfer. Coğrafi təbəqənin komponentləri. Təbii zonalar	282
20. Azərbaycanın torpaq-bitki örtüyü. Qoruq və milli parklar	305
21. Azərbaycanın fiziki-coğrafi rayonları.	316
22. Dünyanın siyasi xəritəsinin formalaşması. Dünya ölkələri.....	329
23. Əhali coğrafiyası.	348
24. Dil ailələri. İrqlər.....	364
25. Azərbaycanın inzibati ərazi bölgüsü və əhalisi.....	370
26. Beynəlxalq iqtisadi inteqrasiya. Təşkilatlar. AİZ-lər.....	379
27. Dünya iqtisadiyyatı ETİ dövründə. Mülkiyyət formaları. Davamlı inkişaf.....	387
28. Təbii resurslar və dünya sənayesi.....	399
29. Dünyanın kənd təsərrüfatı.	412

30. Dünyanın nəqliyyatı	422
31. İEO-lər və İEOÖ-lər. İnsan inkişaf indeksi. ÜDM, ÜMM.	430
32. Azərbaycanın sənayesi və kənd təsərrüfatı.	451
33. Azərbaycanın nəqliyyatı və iqtisadi əlaqələri	460
34. Azərbaycanın iqtisadi rayonları.	466
35. Türk dünyası.....	483
36. Qlobal problemlər.	495
Ədəbiyyat siyahısı.....	508
CAVABLAR.....	509

ÖN SÖZ

Cəlil Şirəliyev

Coğrafiya müəllimi / Repetitor

Dəyərli Müəllimlər və müəllimliyə hazırlaşan müdavimlər !

Sizlərə təqdim etdiyimiz **Coğrafiya Test Toplusu** - Təhsil Nazirliyinin keçirdiyi Müəllimlərin İşə Qəbulu imtahanlarında və Olimpiadada istifadə edilmiş test tapşırıqları əsasında hazırlanmışdır. Mümkün qədər çalışdıq ki, coğrafi qanunauyğunluqdan kənara çıxmayaq.

Bu topluda siz ən müasir coğrafiya məsələləri, nəzəri suallar və ən müasir sual modelləri ilə tanış olacaqsınız. Bununla da, Coğrafiyaya aid bütün tip tapşırıqlarla tanış olmuş və özünü təkmilləşdirmiş olacaqsınız.

Test toplusu ilə bağlı hər hansı irad və təklifləriniz olarsa, aşağıda qeyd olunmuş elektron ünvana göndərməyiniz xahiş olunur.

Hər bir kəsə uğurlar arzu edirəm!

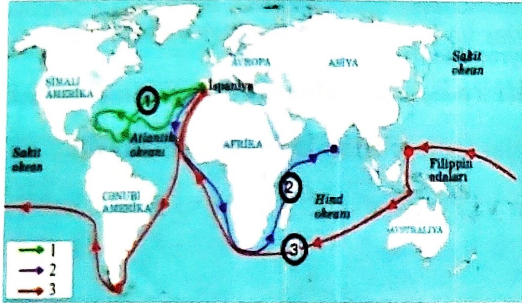
Cəlil Şirəliyev

sireliyev.celil1764@gmail.com

6. Doğru olmayan fikri müəyyən edin.

- A) M.Behaym qərbdə ilk qlobusun müəllifi hesab olunur.
 B) A.Nikitin Rusiyadan Hindistana quru yolla səyahət etmiş, "Üç dəniz arxasında səyahət" əsərinin müəllifidir.
 C) Piri Rəis Atlantik okeanının xəritəsini tərtib edən türk səyyahıdır.
 D) T.Heyerdal orta əsrlər dövründə Azərbaycana səyahət etmiş səyyahlardandır.
 E) Hindistana ilk dəfə dəniz yolu kəşf etmək məqsədi ilə ilk səyahətə B.Diaş çıxmışdır.

7. Səyahətlərin ardıcılığını müəyyən edin.

- A) 1-A.Humbolt; 2-V.Qama; 3-F.Magellan
 B) 1-X.Kolumb; 2-V.Qama; 3-X.S.Elcano
 C) 1-X.Kolumb; 2-A.Vespuççi; 3-X.S.Elcano
 D) 1-A.Vespuççi; 2-B.Diaş; 3-C.Kuk
 E) 1-X.Kolumb; 2-V.Qama; 3-C.Kuk

8. Səyahət xəritəsi göstərilmiş səyyaha aid olan fikri müəyyən edin.

- A) 4 dəfə səyahətdə olmuş və Vest-Hind adalarını kəşf etmişdir.

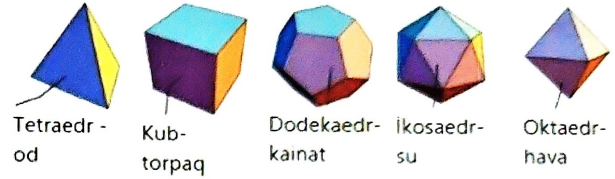
B) Avropadan qərbdə doğru səyahətə başlayan ilk səyyah hesab edilir.

C) Amazon və Orinoko çaylarının hövzəsində olmuş və bu çayları öyrənmişdir.

D) Üfuqi zonallığın kəşfi və iqlimşünaslıq elminin əsasını qoymuşdur.

E) ABŞ-ın mərkəzindən ən uzaqda olan ştatının yerləşdiyi ərazini kəşf etmişdir.

9. Verilmiş fiqurları təbiətlə əlaqələndirən alim:

- A) Aristotel B) Platon C) Strabon
 D) Pifaqor E) Fales

10. H.Z.Şirvaniyə aid olan doğru fikri seçin.

- A) 3 qitə və 3 materik ərazisində səyahətdə olmuşdur.
 B) Şimali və Şərqi Asiyada olmuş, "Üç dəniz arxasında səyahət" əsərini yazmışdır.
 C) Türk dünyasının kartoqraflarından hesab edilir.
 D) Kanar və Malay arxipelaqında səyahətdə olmuşdur.
 E) Onun səyahəti ilk dünya səyahətindən əvvəl olmuşdur.

11. Doğru fikri müəyyən edin.

- A) Tomilison ilk dəfə Anamorfoz xəritələri tərtib edib.
 B) X.Kolumbdan əvvəl heç kim Hindistana dəniz yolu kəşf etmək üçün səyahətə çıxmamışdır.
 C) İqlimşünaslıq, Demografiya, Rekreatsiya fiziki coğrafiyanın ənənəvi sahələridir.
 D) Çellencer gəmisinin səyahətə çıxması iqlimşünaslığın inkişafını sürətləndirmişdir.
 E) Hacı Zeynalabdin Şirvani Şri-Lankada səyahətdə olmuşdur.

47. "Bakı Dövlət Universiteti Coğrafiya fakültəsinin bir qrup tələbə və müəllimi tədqiqat məqsədilə 10 günlük səfərə çıxmağı planlaşdırdılar. Onlar öncə Böyük Qafqaz yoxsa Kiçik Qafqaz dağlarına getməyi müzakirə etdilər, bu ərazilərin oxşar və fərqli cəhətlərini müəyyən edərək, Böyük Qafqaz dağlarının şimal-şərq yamacına getməyi qərara aldılar. Lakin onlar öncə Azərbaycanın ümumcoğrafi xəritəsində gedəcəyi ərazinin yollarına baxdılar və həmin ərazidə 10 gün müddətində havanın necə olacağını öyrəndilər. Bu müddətdə ərazinin relyefini və geoloji quruluşunu öyrəndilər. "Verilmiş situasiyaya əsasən tədqiqatçılar coğrafiyanın hansı metodundan istifadə etməmişdir?

- A) Kartoqrafik B) Proqnoz
C) Müqayisə D) Modelləşmə
E) Çöl-tədqiqat

48. Coğrafiya elminin vəzifələrinə aid deyil.

- A) İdarə edir B) İzah edir
C) Proqramlaşdırır D) Təsvir edir
E) Yeni obyektlər layihələşdirir

49. Uyğunluğu müəyyən edin.

1. M.Müseyyibov, B.Budaqov	a. Azərbaycanın geomorfoloji quruluşunu öyrənmişlər.
2. H.Əliyev, M.Salayev	b. Azərbaycanın daxili sularını öyrənmişlər.
3. H.Əliyev, A.Nadirov	c. Azərbaycanın iqtisadi coğrafiyasını tədqiq etmişlər.
	d. Azərbaycanın torpaq örtüyünü tədqiq etmişlər.

- A) 1-a; 2-d; 3-c
C) 1-d; 2-b; 3-a
E) 1-a; 2-d; 3-b

- B) 1-a; 2-c; 3-d
D) 1-d; 2-a; 3-b

50. Uyğunluğu müəyyən edin.

Doğru	Yanlış
1. Coğrafi biliklərin ilkin mərhələsi Misir, Çin, Hindistan kimi ölkələrdə inkişaf etmişdir.	4. A.Bakıxanov "Kainatın sirləri" coğrafi əsərini Amerikanın kəşf edilməsinə həsr etmişdir.
2. R.Amudsenin kəşfi F.Bellinshauzenin kəşfindən əvvəl olmuşdur.	5. Tarixi "İpək yolu"nu ilk dəfə M.Polo kəşf etmişdir.
3. Ə.Bakuvi yerin fırlanmasını və ölçülərini müəyyən etmiş, coğrafi məntəqələrin koordinatlarını vermişdir.	6. Qafqaz Albaniyası, Kür və Araz çayları haqqında ilk dəfə Strabonun "Coğrafiya" əsərində məlumat verilmişdir.

- A) 1,2,6 B) 2,4,5 C) 1,4,5
D) 1,3,6 E) 3,4,5

51. Uyğunluğu müəyyən edin.

Fiziki coğrafiya	
Ənənəvi sahələr	Yeni sahələr
1. Kartoqrafiya	Riyazi coğrafiya
2. Geologiya	Ekoloji coğrafiya
3. Hidrologiya	CİS
4. Kənd təsərrüfatı coğrafiyası	Landşaft planlaşdırılması
5. Okeanologiya	Rekreasiya coğrafiyası

- A) 1,3 B) 2,4 C) 1,4 D) 2,3 E) 3,5

23. Hansı xəritədə Bakı ilə Kürdəmir arasındakı məsafə daha qısa görünər?

Xəritə	İzahlı miqyas
I.	1 sm-də 25 km
II.	1 sm-də 30 km
III.	1 sm-də 55 km
IV.	1 sm-də 20 km
V.	1 sm-də 80 km

- A) III B) IV C) II D) I E) V

24. Divarda eyni ölçüyə malik 5 xəritə asılmışdır.

1. Azərbaycanın xəritəsi
2. Qubanın xəritəsi
3. Avropanın xəritəsi
4. Rusiyanın xəritəsi
5. Antarktidanın xəritəsi

Bu xəritələrdə generalizasiyanın artma ardıcılığını müəyyən edin.

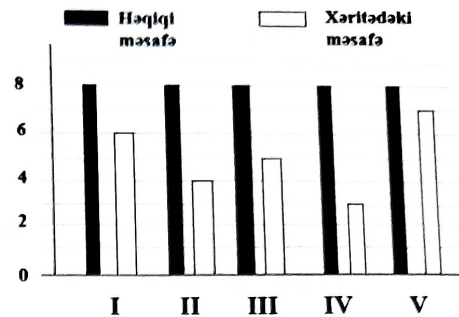
- A) 4, 5, 3, 2, 1 B) 2, 1, 4, 3, 5
C) 2, 1, 3, 5, 4 D) 4, 5, 3, 1, 2
E) 3, 4, 5, 1, 2

25. Divarda tutduqları sahə eyni olan 5 xəritə asılmışdır. Bunlar aşağıdakı cədvəldə verilmişdir. Xəritələrin dəqiqliklərini (müfəssəlliklərini) artma ardıcılığı ilə düzün.

1.	Rusiyanın fiziki xəritəsi
2.	Afrikanın fiziki xəritəsi
3.	Avstraliyanın fiziki xəritəsi
4.	Avropanın fiziki xəritəsi
5.	Asiyanın fiziki xəritəsi

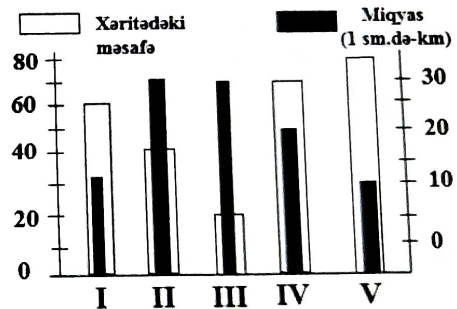
- A) 3,4,1,2,5 B) 3,1,4,2,5 C) 5,2,4,1,3
D) 5,2,1,4,3 E) 5,2,3,1,4

26. Diaqrama əsasən hansı xəritənin miqyasının daha böyük olduğunu müəyyən edin (həqiqi məsafə km, xəritədəki məsafə sm-ə verilmişdir).

- A) V B) III C) I D) II E) IV

27. Sxema əsasən hansı məntəqədə həqiqi məsafə daha uzundur?

- A) II B) IV C) III D) I E) V

28. A və B şəhərləri arasındakı məsafə 1:200 000 miqyaslı xəritədə 36 sm, B ilə C arasındakı məsafə A ilə B arasındakı məsafədən 1.5 dəfə çoxdur. A ilə C arasındakı həqiqi məsafəni hesablayın.

- A) 154 km B) 108 km C) 64 km
D) 72 km E) 180 km

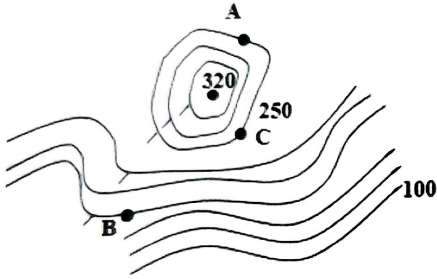
29. 1:400 000 miqyaslı xəritədə meşənin eni 6 sm, uzunluğu 10 sm-dir. Bu meşənin həqiqi sahəsi neçə km² -dir?

- A) 240 km² B) 532 km² C) 512 km²
D) 128 km² E) 960 km²

COĞRAFIYA TEST TOPLUSU

1. Yüksəklik relyef formasıdır.
 2. B-nin səth axınları A-ya gəlir.
 3. A məntəqəsində atmosfer təzyiqi B-dən azdır.
 4. A nöqtəsinin hündürlüyü B nöqtəsinin hündürlüyündən azdır.
 5. B nöqtəsinin hündürlüyü A nöqtəsinin hündürlüyündən azdır.
 6. Kəsmə yüksəklik 10 m-dir.
- A) 1,3,4 B) 2,4,5 C) 1,4,6
D) 2,5,6 E) 3,5,6

35. Doğru olan fikri seçin.

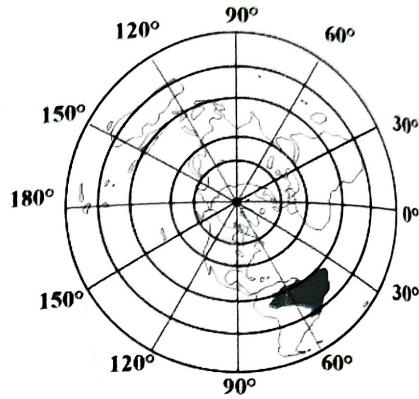
- A) A məntəqəsində duran səyyah B məntəqəsində duran səyyahı görə bilər.
- B) C və B məntəqələrinin hündürlük fərqi 100 m-dir.
- C) Səth sularının axın istiqaməti B-dən C-yə doğrudur.
- D) A məntəqəsi B və C məntəqələrindən daha hündürdə yerləşir.
- E) A və B məntəqələri arasında hündürlük fərqi 75 m-dir.

36. Səyyah B məntəqəsindən A məntəqəsinə 225°-lik azimutla gəlmişdir. Səyyah hər dəfə eyni məsafə qət etməklə aşağıdakı hansı azimutlardan istifadə edərək B məntəqəsinə qayıda bilər?

- A) 90°-0°; 0°-90° B) 0°-270°; 270°-0°

- C) 0°-180°; 225°-315° D) 90°-180°; 315°-35°
E) 180°-90°; 135°-225°

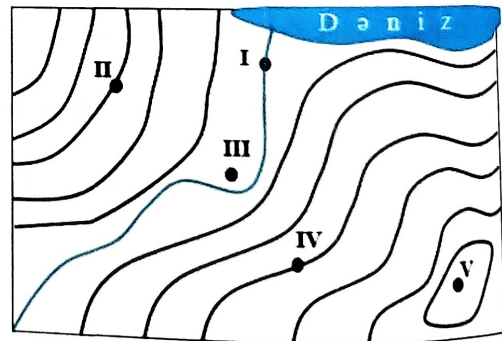
37. Şəkilə bütün meridianların kəsişdiyi məntəqədən yerlik meridian boyu hərəkət edən müşahidəçi hansı istiqamətə getmiş olar?

- A) Şimal-şərqdən cənuba B) Şimala
C) Cənuba D) Şərqdən qərbə
E) Şimal-şərqdən cənub-qərbə

CƏLİL ŞİRƏLİYEV

38. Sxemə əsasən hansı məntəqədəki bərk süxurların çayın istiqamətinə təsir etdiyini demək olar?

- A) III B) II C) V D) IV E) I

39. 90°-lik azimutla hərəkət edən dənizçilər gəminin istiqamətini 45° sağa döndərərək, bir müddət bu istiqamətdə hərəkətlərini davam etdirdilər. Dənizçilərin başlanğıc məntəqəyə ən qısa yolla qayıtmaq üçün hansı azimut bucağından istifadə etməli olduğunu müəyyən edin.

COĞRAFIYA
A) 45°
D) 270°
40. A və B məntəqələrinin hündürlük fərqi 120 m olması üçün m olmalıdır?
B) 120
E) 315
A) 60 m
D) 140 m
41. 1: 100 000 miqyasında 4 sm məsafə olsaydı, meyilliliyi tapın.
A) 4% B) 5%
42. A nöqtəsinin hündürlüyü 100 m, B nöqtəsinin hündürlüyü isə 120 m. A və B arasında 4 km məsafə varsa, meyilliliyi tapın.
A) 10% və 100%
C) 20% və 200%
E) 50% və 500%
43. Doğru fikri seçin.
A) Məntəqənin hündürlüyü məlumdur.
B) Bəzən məntəqənin hündürlüyü məlumdur, bəzən deyil.

1. A nöqtəsinin mütləq hündürlüyü B-dən yüksəkdir.
 2. Horizontallar arasındakı kəsmə yüksəklik fərqi 10 m-dir.
 3. Təpənin cənub-qərb yamacı daha meyillidir.
 4. Horizontallar arasındakı kəsmə yüksəklik fərqi 5 m-dir.
 5. A və B nöqtələri arasındakı hündürlük fərqi 20 m-dir.
 6. A məntəqəsində orta illik temperatur B-dən aşağıdır.
- A) 1,4,6 B) 2,3,4 C) 2,3,5
D) 1,5,6 E) 2,4,5

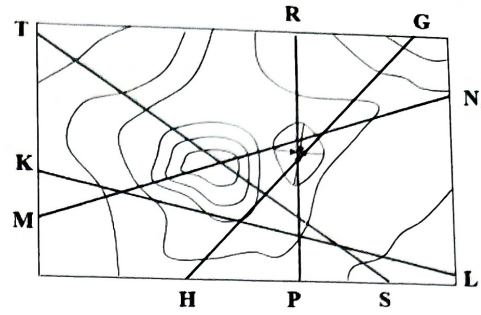
68. Doğru fikrin verildiyi variantı seçin.

- A) Üfüqün cəhətlərinin təyin edilməsində Günəşin istiqamətindən istifadə etmək mümkün deyil.
- B) Qütb ulduzu ən böyük bucaq altında şimal və cənub qütblərində görünür.
- C) Qnomon üfüqün cəhətlərinin təyin edilməsində istifadə edilən alətdir.
- D) Qnomonun kölgəsi hər zaman günəşin olduğu istiqamətə düşür.
- E) Nisbi hündürlüklə mütləq hündürlük heç zaman üst-üstə düşmür.

69. Doğru olmayan fikri seçin.

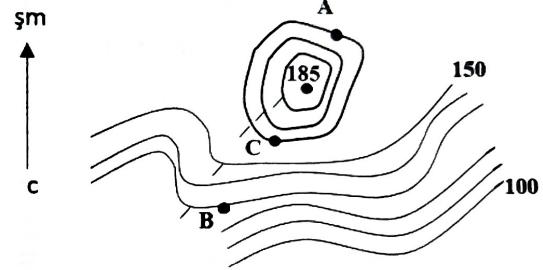
- A) Horizontallara perpendikulyar çəkilmiş berqştrixlərə əsasən yamacın eniş və ya yoxuş olduğunu müəyyən etmək mümkündür.
- B) Bütün dünya ölkələrində dəniz səviyyəsi Baltik dənizindən hesablanır.
- C) Fiziki xəritələrdə horizontalların arası hipsometrik və batıqrafik şkalaya əsasən rənglənilir.
- D) Plan və topoqrafik xəritələrdə kəsmə yüksəklik bütün hissələrdə sabit olsa da, kiçik və orta miqyaslı xəritələrdə sabit olmaya bilər.
- E) Mütləq hündürlük artdıqca relyefi təsvir etmək üçün istifadə edilən horizontalların sayı da artır.

70. Hansı profil üzrə yüksəklik fərqi daha çoxdur?

- A) TS B) KL C) GH D) PR E) MN

71. Doğru olmayan fikirləri seçin.

1. B və C məntəqələri arasında olan hündürlük fərqi A və C məntəqələri arasındakı hündürlük fərqiindən azdır.
2. A və C məntəqələrində duran müşahidəçilər bir-birini görə bilmirlər.
- 3 A məntəqəsi verilmiş digər iki məntəqəyə nisbətən dəniz səviyyəsindən daha yüksəkdə yerləşir.
4. B məntəqəsi ilə A məntəqəsi arasındakı mütləq hündürlük fərqi 30 m-dir.
5. Kəsmə yüksəklik 5 m olduğu üçün B və C məntəqələri arasındakı hündürlük fərqi 15 m-dir.
6. Verilmiş məntəqə şimal mülayim qurşaqda yerləşərsə, ilboyu günorta vaxtı günəş şüalarının düşmə bucağı B məntəqəsində A-dan çox olar.
- A) 1,4,5 B) 2,4,6 C) 1,2,3 D) 1,3,5 E) 2,5,6

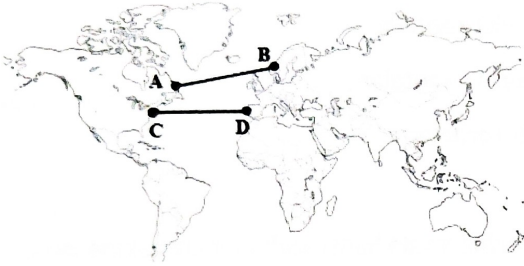
72. Məhəllin planına aid olmayan xüsusiyyəti seçin.

- A) Məhəllin planında mütləq və nisbi hündürlüyü təyin etmək mümkündür.

49. Ekvator üzərində 100° ş.u-dan şərqə doğru 10017 km məsafədə yerləşən nöqtənin coğrafi koordinatını müəyyən edin.

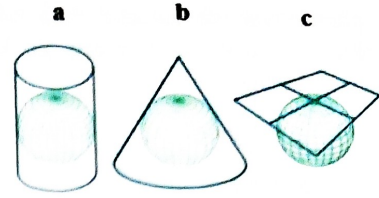
- A) Ekvator və 1° ş.u B) Ekvator və 180°u
C) Ekvator və 1° q.u D) Ekvator və 170° ş.u
E) Ekvator və 170° q.u

50. Xəritədə göstərilmiş A və B məntəqələri arasındakı həqiqi məsafənin C və D məntəqələri arasındakı həqiqi məsafədən daha kiçik olmasının səbəbi hansı variantda düzgün göstərilmişdir?

- A) Yerli relyefinin mürəkkəbliyi
B) Dəniz və qurunun müxtəlif paylanması
C) Yerli öz oxu ətrafında paralellər üzrə sürətinin müxtəlifliyi
D) Yerli kürə formasında olması
E) C və D arasında Orta okean silsilələrinin olması

51. Xəritə-sxemdə göstərilən ərazilərin xəritəsinin qurulmasında hansı kartoqrafik proyeksiyalardan istifadə olunması məqsədəuyğundur?

- A) a - silindrik - 2; b - konus - 3; c - çoxüzlü - 1
B) a - silindrik - 3; b - konus - 1; c - azimutal - 2
C) a - silindrik - 2; b - konus - 1; c - azimutal - 3
D) a - çoxüzlü - 2; b - silindrik - 1; c - konus - 3
E) a - konus - 3; b - çoxüzlü - 2; c - silindrik - 1

52. Uyğunluğu müəyyən edin.

Xəritənin məzmunu	Təsvir üsulları
1. Yağınların paylanması	a. Keyfiyyət fonu
2. Temperaturun paylanması	b. Areal
3. Kənd təsərrüfatı sahələrinin paylanması	c. İzoxətt
4. Kənd əhalisinin sayı	d. Nöqtələr

- A) 1-b; 2-c; 3-a; 4-d B) 1-a; 2-c; 3-b; 4-d
C) 1-c; 2-a; 3-d; 4-b D) 1-b; 2-d; 3-a; 4-c
E) 1-a; 2-b; 3-c; 4-d

53. Eyni ölçülü vərəqdə aşağıdakı xəritələrdə generalizasiyanın azalma ardıcılığı ilə düzün.

- Avstraliyanın fiziki xəritəsi
- Avrasiyanın fiziki xəritəsi
- Cənubi Amerikanın fiziki xəritəsi
- Cənubi Amerikanın siyasi xəritəsi
- Afrikanın fiziki xəritəsi

- A) 2,5,4,3,1 B) 2,5,3,4,1 C) 1,3,4,5,2
D) 1,4,3,5,2 E) 4,3,2,1,5

4. Təsvir olunmuş xəritələrin vərəqdə ölçüsü eyni olduğu üçün miqyasları da eynidir.

5. Cənubi Amerikanın xəritəsində generalizasiya Şimali Amerikadan çoxdur.

- A) 2,3 B) 2,5 C) 1,3
D) 3,4 E) 1,4

96. Uyğunluğu müəyyən edin.

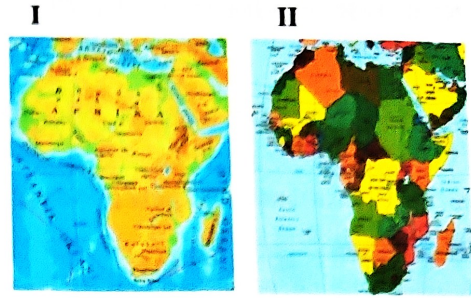
Doğru	Yanlış
1. Yer in cənub qütbü şimal qütbünə nisbətən qabarıqdır.	3. Geoid dəniz səviyyəsinə uyğun gələn səth olduğu üçün Yer in relyefi mütləq nəzərə alınır.
2. K. Səlməsinin hazırladığı qlobusda təbii zonalar təsvir olunmuşdur.	4. K.Eratosfen Siyena və İsgəndəriyyə şəhərlərində apardığı tədqiqat zamanı bir dərəcəlik meridian qövsünün uzunluğunu müəyyən etmişdir.

- A) 3,4 B) 2,5 C) 1,3
D) 2,3 E) 1,4

97. Bakı şəhərinin yerləşdiyi coğrafi koordinatlarının tam əksindən səyahətə başlayan səyyah əvvəlcə 180°-lik azimutla 6660 km, sonra isə şərq istiqamətində 30° hərəkət etdi. Səyyahın çatdığı məntəqənin coğrafi koordinatlarını müəyyən edin.

- A) 80° şm.e və 100° q.u B) 80° c.e və 160° q.u
C) 80° şm.e və 130° q.u D) 70° c.e və 50° q.u
E) 80° c.e və 80° ş.u

98. Doğru fikri müəyyən edin.

- A) Hər iki xəritədə ölkələrin sərhədlərini müəyyən etmək olar.
B) Silindrik proyeksiyada hazırlandığı üçün hər tərəfdə 0 təhrifdir.
C) I xəritə II xəritəyə nisbətən daha az generalizasiyaya məruz qalıb.
D) Yalnız birinci xəritədə göllərin yerini müəyyən etmək olar.
E) I xəritə tematik, II xəritə isə kompleks xəritələr qrupuna aiddir.

99. Səyyah şimal maqnit qütbü (şerti) ilə şimal coğrafi qütbü arasında əlində kompas dayanarsa, kompasın cənubu göstərən oxu hansı istiqamətə yönələr?

- A) Cənub qütbünə B) Cənub maqnit qütbünə
C) Şimal maqnit qütbünə D) Şimal qütbünə
E) Ekvator xəttinə

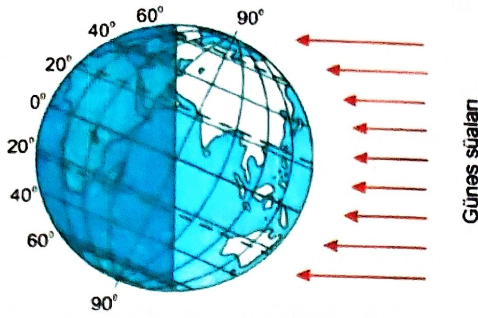
100. Uyğunluğu müəyyən edin.

A)	Proyeksiyalardan yalnız xəritələrdə istifadə edilir.	Yanlış
B)	Fiziki xəritələrdə yaşıl rəng çəmənlikləri və meşəlikləri bildirir.	Doğru
C)	Eyni ərazinin fiziki xəritəsi siyasi xəritəsinə nisbətən generalizasiyaya az məruz qalır.	Doğru
D)	Kənd təsərrüfatının məhsuldarlığı areal üsulla verilir.	Doğru
E)	Kənd təsərrüfatının müxtəlifliyi tematik xəritələrdə verilir.	Yanlış

CƏLİL ŞİRƏLİYEV

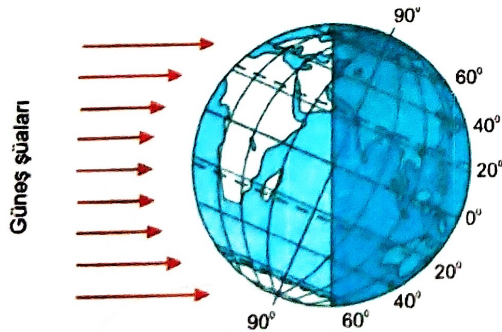
CƏLİL ŞİRƏLİYEV

40. Şəklə əsasən doğru olmayan fikirləri müəyyən edin.

- A) Şimal qütb dairəsindən şimalda qalan bütün məntəqələrdə qütb gündüzləri müşahidə edilir.
- B) Cənub qütb dairəsindən cənubda qalan bütün məntəqələrdə qütb gecələridir.
- C) Yeni Zelandiya və Kergelen adalarında qış fəslə başlayır.
- D) Balear adalarında ilin ən yağıntılı fəslə müşahidə edilir.
- E) Şimal yarımkürəsində quruda ən yüksək temperatur müşahidə edilir.

41. Şəklə əsasən doğru olmayan fikri müəyyən edin.

- 1. Yer kürəsi öz orbitinin Günəşə yaxın olan hissəsindədir.
- 2. Bakı şəhərində Günəş üfüqdə həmin enlikdə ola biləcəyi maksimum hündürlükdədir.
- 3. Azərbaycanlıların Antarktidaya səyahət etməsi üçün ən əlverişli fəsildir.

4. Bakıda gecənin uzunluğu gündüzün uzunluğundan 3 dəfə çoxdur.

5. Şimal qütb dairəsində ilin bir günü qütb gecəsi müşahidə edilir.

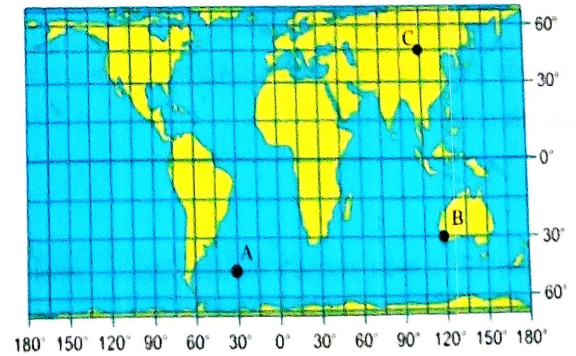
6. Cənub yarımkürəsində qış fəslə başlayır.

- A) 1,3,4
- B) 2,5,6
- C) 1,3,5
- D) 2,4,6
- E) 1,2,5

42. Yer in öz oxu ətrafında fırlanması ilə yaranan coğrafi proseslərə aid deyil.

- A) Gecə-gündüz brizləri
- B) Gecə və gündüzün yaranması
- C) Qabarma-çəkmə hadisəsi
- D) Fəsillərin yaranması
- E) Gecə və gündüz arasındakı temperatur fərqi

43. Yay gündönümü günündə günəş şüalarının günorta vaxtı C və B məntəqələrinə düşmə bucaqları arasındakı fərqi hesablayın.

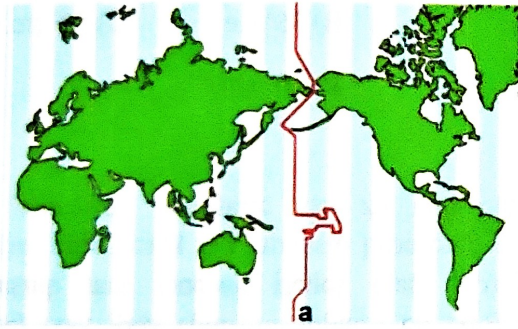
- A) 47°
- B) 21,5°
- C) 68,5°
- D) 32°
- E) 43°

SAAT QURŞAQLARI

1. "Dünyanın bəzi ölkələri yay və qış vaxtından istifadə edir. Lakin bəzi ekvatorial və tropik ölkələr bunu ehtiyac görmür". Bu fikri əsaslandıran fikri seçin.

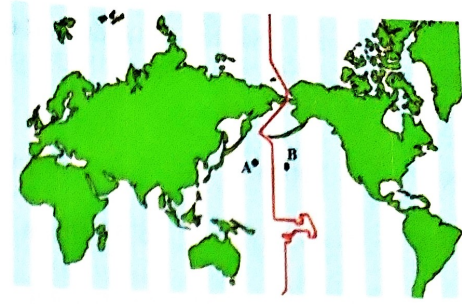
- A) Gün ərzində günəşin üfəqdən itməməsi ilə
- B) Gecənin müddətinin gündüzdən qısa olması ilə
- C) Günəş şüalarının yüksək bucaq altında düşməsi ilə
- D) Gecə və gündüzün uzunluqları arasındakı fərqi az olması ilə
- E) Temperaturun il boyu az dəyişməsi ilə

2. Gün dəyişmə xətti düz xətt kimi deyil, müəyyən istiqamətlərdə əyilməsinin səbəbi:

- A) Yer in xəyali oxunun yer səthinə meyilli olması
- B) Yer in orbitinin ellipsoid olması
- C) Yer in qütblərdən basıq, ekvator dan qabarıq olması
- D) Yer in öz oxu ətrafında fırlanma sürətinin ekvator da çox olması
- E) Adaların məxsus olduğu dövlətlərin saat qurşağının müxtəlif olması

3. Şəkilə A və B məntəqələri arasındakı məsafənin qısa olmasına baxmayaraq, aralarında 1 gün fərq olmasının səbəbi:

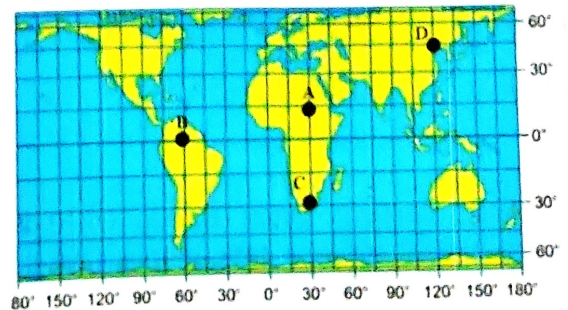

- A) Yer in xəyali oxunun yer səthinə meyilli olması
- B) Yer in orbitinin ellipsoid olması
- C) Yer in qütblərdən basıq, ekvator dan qabarıq olması
- D) Yer in öz oxu ətrafında fırlanma sürətinin ekvator da çox olması
- E) Yer in işıqlanmasının şərqdən qərbə doğru olması

4. Yer in öz xəyali oxu ətrafında fırlanma sürətinin paralellər üzrə müxtəlif olmasının səbəbi:

- A) Ekvator dan qütblərə doğru orta illik temperaturun azalması
- B) Ekvator dan qütbə doğru troposfer qatının azalması
- C) Ekvator dan qütbə doğru paralellərin uzunluğunun artması
- D) Yer in günəş ətrafında meyilli hərəkəti
- E) Qütblərdən ekvator a doğru paralellərin uzunluğunun artması

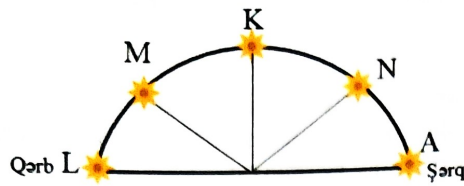
5. A və D məntəqələri arasındakı yerli vaxt fərqi, B və C məntəqələri arasındakı yerli vaxt fərqi ndən nə qədər çoxdur?

- A) 60 dəqiqə
- B) 120 dəqiqə
- C) 0 dəqiqə
- D) 180 dəqiqə
- E) 240 dəqiqə

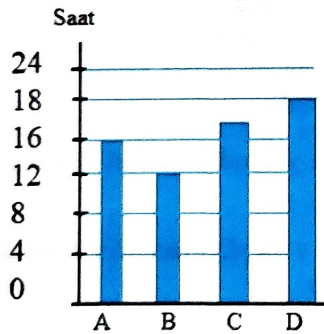
CƏLİL ŞİRƏLİYEV

COĞRAFIYA TEST TOPLUSU

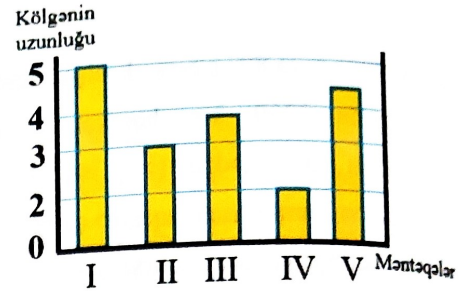
- A) A məntəqəsi yerli vaxtla digər məntəqələrdən daha irəlində yerləşir.
- B) N və M məntəqələri arasında vaxt fərqi 12 saatdır.
- C) K məntəqəsi N məntəqəsindən daha qərbdə yerləşir.
- D) L məntəqəsi digər məntəqələrə nisbətən daha şərqdə yerləşir.
- E) Həmin gün K məntəqəsində gündüzün uzunluğu digər məntəqələrdən daha çoxdur.

75. Qrafikdə 22 iyun tarixində gündüzün uzunluqları verilmişdir. Doğru fikri müəyyən edin.

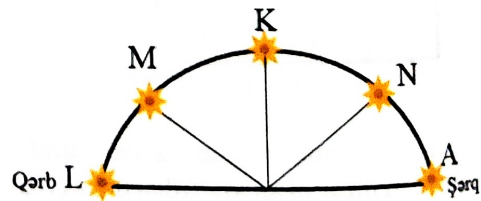
- A) Məntəqələr arasında ekvatora ən yaxın olanı D məntəqəsidir.
- B) A məntəqəsi həm şimal, həm də cənub yarımkürəsində yerləşə bilər.
- C) B məntəqəsində Yer in öz oxu ətrafında fırlanma sürəti digər məntəqələrə nisbətən çoxdur.
- D) D məntəqəsində qütb gecə-gündüzləri müşahidə edilir.
- E) B və C məntəqələri eyni işıqlanma qurşağı daxilində yerləşir.

76. 21 mart tarixində 5 müxtəlif məntəqələrdə şaquli cisimlərin kölgələrinin uzunluğu verilmişdir. Qrafikə hansı fikrin doğru olduğunu demək olar?

- A) I məntəqədə günəş şüalarının düşmə bucağı digər məntəqələrə nisbətən daha çoxdur.
- B) II məntəqədə Yer in öz oxu ətrafında fırlanma sürəti IV məntəqədən daha çoxdur.
- C) III məntəqənin yerləşdiyi paralelin uzunluğu V məntəqənin yerləşdiyi paralelin uzunluğundan daha uzundur.
- D) IV və V məntəqələrdə gecə-gündüzün adi növbələşməsi pozulur.
- E) III məntəqə IV məntəqəyə nisbətən ekvatora daha yaxındır.

77. 21 mart tarixində 5 fərqli məntəqədə eyni anda günəşin vəziyyəti təsvir edilmişdir. Buna əsasən doğru fikri müəyyən edin.

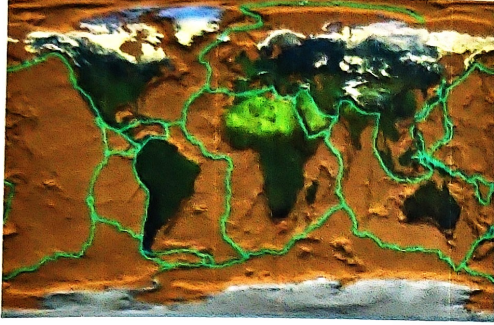

- A) A məntəqəsində yerli vaxt digərlərindən daha irəlidir.
- B) Ən yüksək temperatur K məntəqəsində müşahidə edilir.
- C) N və M məntəqələri arasındakı yerli vaxt fərqi 9 saatdan az deyil.
- D) L məntəqəsi digər məntəqələrdən yerli vaxtla daha irəlidir.
- E) M məntəqəsində şaquli cisimlərin kölgəsi daha çoxdur.

4. Hind və Atlantik okeanının sahəsi azala bilər.
5. Cəbəllüttariq boğazı genişlənə bilər.

A) 1,3 B) 2,3 C) 3,5
D) 2,5 E) 1,4

54. Doğru olan fikirləri seçin.

1. Sahəyə ən böyük olan litosfer tavası materik tipli Yer qabığına malik deyil.
2. Sakit Okean və Cənubi Amerika litosfer tavalarının subduksiya zonasında dünyanın ən uzun dağ silsiləsi yerləşir.
3. Yalnız materik tipli Yer qabığına malik olan litosfer tavası ilə Afrika litosfer tavası arasında olan su hövzəsi genişlənir.
4. Antarktida və Cənubi Amerika litosfer tavalarının toqquşma zonasında Erebus və Terror vulkanı yerləşir.
5. Hind-Avstraliya litosfer tavası iki okean və iki materikin hissələrindən ibarətdir.
6. Bütün litosfer tavalarında bazalt qatı mövcud deyil.
A) 1,3,6 B) 1,2,5 C) 2,4,6 D) 1,3,5 E) 2,3,5

55. Cənub yarımkürəsində adada yerləşən vulkanları müəyyən edin.

A) Hekla, Etna, Fudziyama, Ruapehu
B) Vezuvi, Hekla, Katmay, Terror
C) Erebus, Kerençi, Krakatau, Ruapehu
D) Hekla, Etna, Pinatubo, Fudziyama
E) Aso, Apo, Kerençi, Semeru

56. Şimal yarımkürəsində adada yerləşən vulkanları müəyyən edin.

A) Hekla, Etna, Fudziyama, Ruapehu
B) Vezuvi, Hekla, Katmay, Terror
C) Erebus, Terror, Krakatau, Ruapehu
D) Hekla, Etna, Pinatubo, Fudziyama
E) Aso, Apo, Kerençi, Semeru

57. Xəritə-sxemdə işarələnmiş məntəqələrə uyğun gələn vulkanları müəyyən edin.

- A) 1-Pinatubo; 2-Kamerun; 3-Bardarbunqa; 4- Momotombo
B) 1-Semeru; 2-Kamerun; 3-Bardarbunqa; 4- Momotombo
C) 1-Krakatau; 2-Kamerun; 3-Bardarbunqa; 4- Kotopaxi
D) 1-Semeru; 2-Klimancaro; 3-Hekla ;4-Orisaba
E) 1-Krakatau; 2-Klimancaro ; 3-Hekla; 4-Reynir

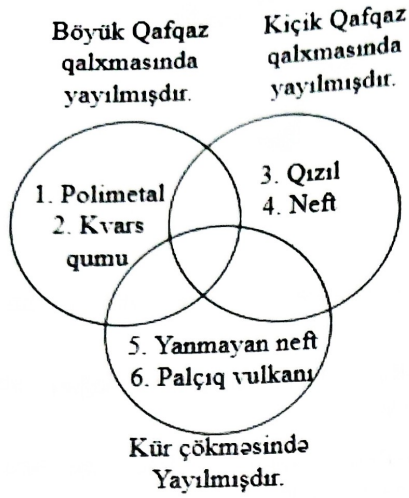
58. Doğru olan sıraları müəyyən edin.

Vulkan	Yerləşdiyi ərazi	Fəaliyyəti
1. Krakatau	Yava adası	Aktiv
2. Fudziyama	Honşu adası	Aktiv
3. Axar-Baxar	Vulkanik yayla	Aktiv
4. Ruapehu	Şimal adası	Aktiv
5. Qızılboğaz	Vulkanik yayla	Sönmüş
6. Semeru	Sumatra	Sönmüş

A) 2,4,5 B) 1,3,6 C) 2,5,6
D) 3,4,5 E) 1,3,5

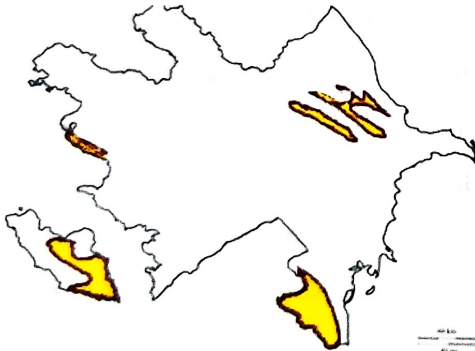
COĞRAFIYA TEST TOPLUSU

36. Səhv olanları tapın.

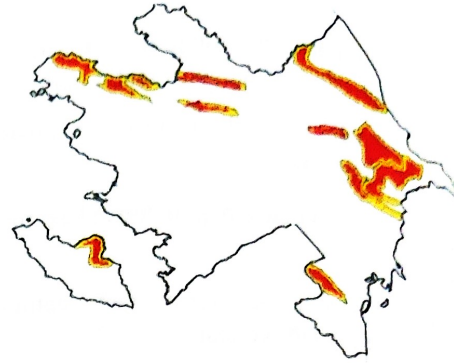
- A) 1,3,4 B) 2,5,6 C) 1,2,5
D) 2,4,6 E) 1,4,6

37. Kontur xəritədə işarələnmiş ərazilərdə hansı dövrün süxurlarıdır və hansı ərazilərdə yayılmışdır?

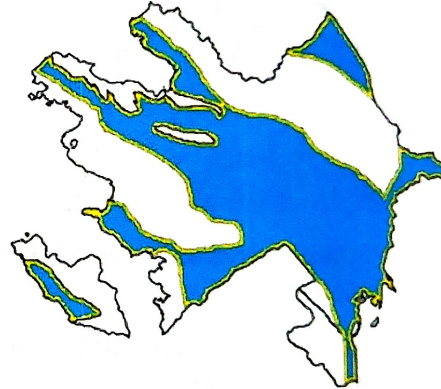
- A) Paleogen-Böyük Qafqazın şimal-şərqi, Lənkəran, Naxçıvan
B) Yura-Şahdağ silsiləsi, Ləngəbiz silsiləsi, Ələt tirəsi, Talış dağları
C) Təbaşir-Talış dağları, Zəngəzur silsiləsi, Böyük Qafqazın cənub-şərqi
D) Neogen- Qobustan, Zəngəzur, Talış dağları, Şahdağ silsiləsi
E) Paleogen-Böyük Qafqazın cənub-şərqi, Talış dağları, Zəngəzur silsiləsi

38. Kontur xəritədə işarələnmiş ərazilərdə hansı dövrün süxurları geniş yayılmışdır?

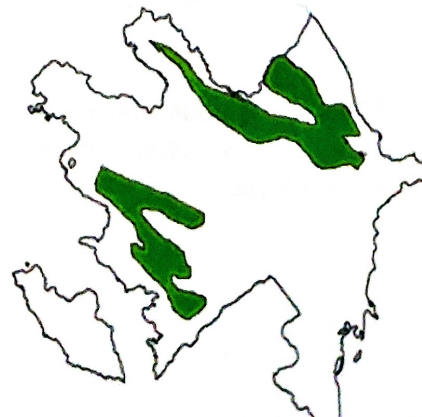
- A) Paleogen B) Yura C) Təbaşir
D) Neogen E) IV dövr

39. Kontur xəritədə işarələnmiş ərazilərdə hansı dövrün süxurları geniş yayılmışdır?

- A) Paleogen B) Yura C) Təbaşir
D) Neogen E) IV dövr

40. Kontur xəritədə işarələnmiş ərazilərdə hansı dövrün süxurları geniş yayılmışdır?

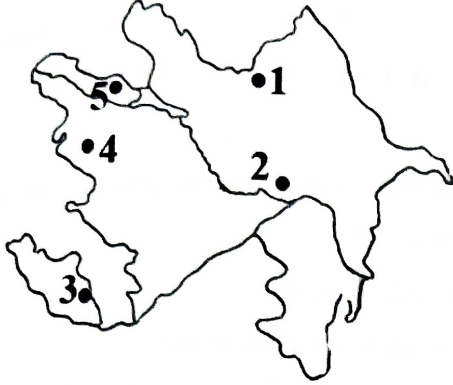
COĞRAFIYA TEST TOPLUSU

- A) Paleogen
D) Neogen

- B) Yura
E) Antropogen

- C) Təbaşir

41. Rəqəmlərə müvafiq gələn dövrləri ardıcılıqla qeyd edin.

- A) Yura, Antropogen, Paleogen, Alt Paleozoy, Neogen
B) Təbaşir, Antropogen, Yura, Devon, Neogen
C) Antropogen, Təbaşir, Devon, Yura, Neogen
D) Neogen, Təbaşir, Antropogen, Yura, Devon
E) Kembri, Antropogen, Yura, Devon, Neogen

42. Uyğunluğu müəyyən edin.

Şərti işarə	Adı	Tektonik zona
1.	Alunit	Kiçik Qafqaz qalxması
2.	Neft	Araz cavan platforması
3.	Polimetal	Böyük Qafqaz qalxması
4.	Qızıl	Kiçik Qafqaz qalxması
5.	Xromit	Kür çökməsi

- A) 1,2 B) 3,4 C) 1,5 D) 2,6 E) 1,4

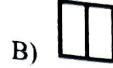
43. Uyğunsuzluğu müəyyən edin.

Şərti işarə

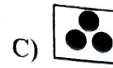
İstifadə edildiyi sahə

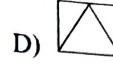
Kimya sənayesi

Tikinti

Kənd təsərrüfatı

Kimya sənayesi

Kənd təsərrüfatı

44. Uyğunluğu müəyyən edin.

I. Filiz

II. Qeyri-filiz

III. Yanar

1. Alunit

2. Neft

3. Perlit

4. Yanar şist

5. Əqiq

6. Civə

7. Seolit

8. Molibden

a. Laçın

b. Göygöl

c. Daşkəsən

d. Tovuz

e. Kəlbəcər

f. Salyan

g. Ordubad

h. İsmayilli

A) I-1-c,6-e,8-g; II-3-a,5-b,7-f; III-2-d,4-h

B) I-1-c,6-a,8-g; II-3-e,5-b,7-d; III-2-f,4-h

C) I-1-a,6-c,7-e; II-2-b,3-f,4-g; III-5-h; 8-d

D) I-2-c,4-e,6-g; II-3-a,5-b,7-f; III-1-d,8-h

E) I-1-d,6-c,8-e; II-3-b,5-a,7-g; III-2-h,4-f

45. Doğru olmayan fikirləri müəyyən edin.

1. Respublikamızda faydalı qazıntıların zəngin olması geoloji quruluşun mürəkkəbliyi ilə əlaqədardır.
2. Respublikamızda mineral bulaqların sayı 824 olub, əsasən yüksək dağlıq rayonlarda yayılmışdır.
3. Ölkəmizdə bir çox mineral bulaqların əsasında kurort-turizm kompleksləri yaradılmışdır.

CƏLİL ŞİRƏLİYEV

CƏLİL ŞİRƏLİYEV

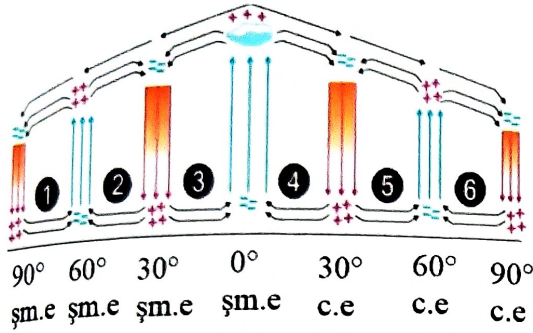
COĞRAFIYA TEST TOPLUSU

5. I və IV sxemdəki vəziyyətin mərkəzində havanın sakit vəziyyəti-şəlakət hökm sürür.

6. III və IV sxemdəki vəziyyət eyni yarımkrələrə yerləşə bilər.

A) 2,5,6 B) 2,3,4 C) 1,2,5 D) 3,4,5 E) 2,4,5

99. Sxema əsasən düzgün olmayan fikirləri seçin.

1. 2 rəqəmi ilə göstərilmiş külək dinamik yüksək təzyiqdən, dinamik alçaq təzyiqə doğru əsir.

2. 3 və 4 rəqəmləri ilə işarələnmiş küləklər termik alçaq təzyiqdən, dinamik yüksək təzyiqə doğru əsir.

3. 6 rəqəmi ilə işarələnmiş küləyin sürəti digərlərindən daha yüksəkdir.

4. 1 və 6 nömrələri ilə işarələnmiş küləklər dinamik yüksək təzyiqdən, termik alçaq təzyiqə doğru əsir.

5. Alyaska və Bretan yarımadaları 1 rəqəmi ilə işarələnmiş küləyin təsiri altındadır.

6. 2 və 3 rəqəmləri ilə işarələnmiş küləklər Sakit və Atlantik okeanlarında müşahidə edilir.

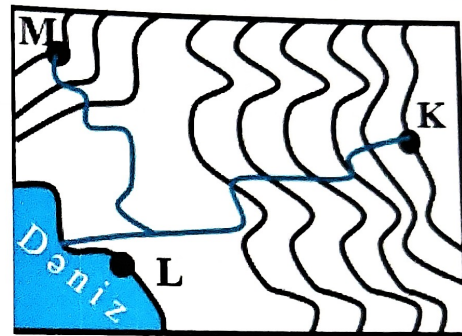
A) Yalnız 2,4 B) Yalnız 1,3 C) Yalnız 2,4,5
D) Yalnız 1,3,6 E) Hamısı

100. Musson küləklərinin təsiri altında qalan əraziləri seçin.

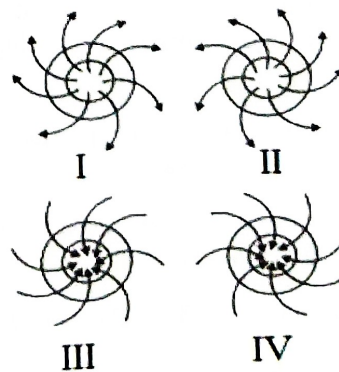
A) 1,2,5 B) 1,3,4 C) 2,5,6 D) 1,5,6 E) 2,4,6

101. M nöqtəsi ilə L nöqtəsi arasındakı temperatur fərqinin 2.7°C olduğunu nəzərə alaraq, L və K arasındakı temperatur fərqini və K nöqtəsindəki atmosfer təzyiqini hesablayın.

A) 5,4 və 670 B) 4,5 və 450 C) 5,4 və 450
D) 6,5 və 670 E) 5,4 və 690

102. Sxema əsasən doğru fikirləri müəyyən edin.

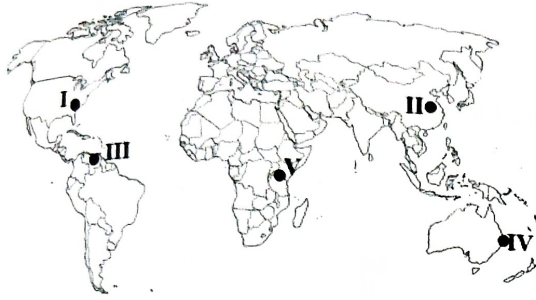
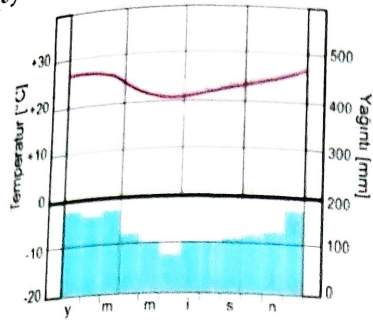
1. I və II əraziyə daxil olarkən havanın su buxarı ilə doyma həddi azalır.

2. II və IV vəziyyət Maskeren adalarının yerləşdiyi yarımkrələrə müşahidə edilə bilər.

CƏLİL ŞİRƏLİYEV

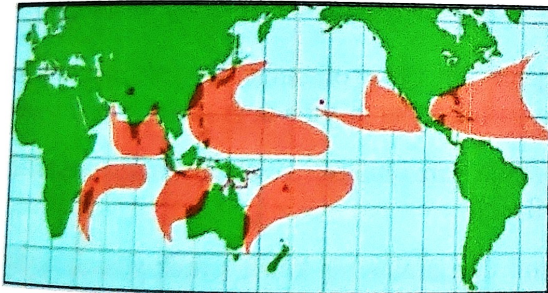
COĞRAFIYA TEST TOPLUSU

71. Verilmiş iqlim diaqramının xəritədə hansı mantaqəyə uyğun gəldiyini müəyyən edin.

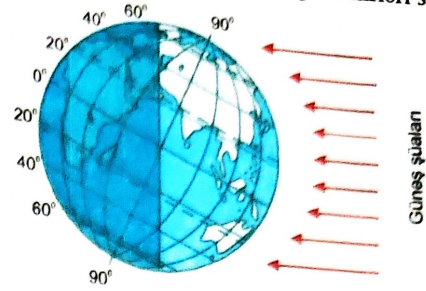
A) III B) V C) I D) II E) IV

72. Xəritə-sxemədə təsvir edilmişdir:

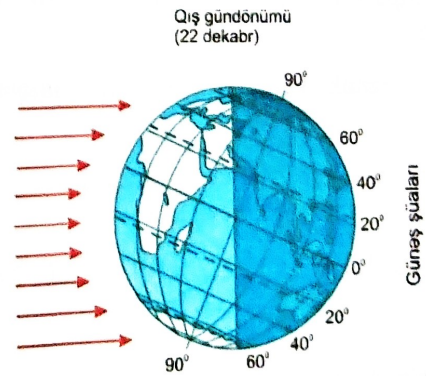
- İsti okean cərəyanlarının təsiri altında qalan ərazilər
- Musson iqliminin müşahidə olunduğu ərazilər
- Neftlə çirklənmiş ərazilər
- Rütubətli tropik iqliminin yayıldığı ərazilər
- Tropik siklonlarının müşahidə edildiyi ərazilər

73. Sxema uyğun gələn tarix üçün doğru fikirləri seçin.

- Subtropik iqlim qurşağının bütün tiplərində quraqlıq mövsümü yaşanır.
 - Hindistan və Hind-Çin yarımadasında ilin rütubətli dövrüdür.
 - Yutlandiya yarımadasında gecənin uzunluğu Kırım yarımadasından qısadır.
 - Tar səhrasında havanın doyma həddi Böyük Qumlu səhrasından böyükdür.
 - Kamçatka yarımadasında qütb gündüzləri müşahidə edilir.
 - Mezozoy qırıqlığının müşahidə edildiyi materiklərdə gündüzün uzunluğu artmağa başlayır.
- A) 2,3,6 B) 1,2,4 C) 2,3,4 D) 1,3,5 E) 2,4,5

74. Sxema uyğun gələn tarix üçün doğru fikirləri seçin.

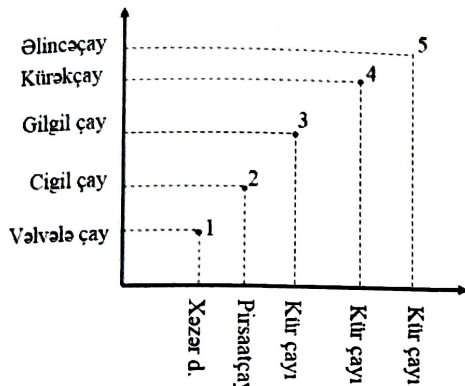
- Cənub yarımkürəsində Aralıq dənizi iqlim vilayətində ilin ən quraq fəsilidir.
- Musson küləkləri okean üzərindən materikə doğru əsir.
- Banks, Viktoriya və Devon adalarında qütb gecələri müşahidə edilir.

CƏLİL SİRƏLİYEV

COĞRAFIYA TEST TOPLUSU

- A) Qədim dövrdə su altında qalan ərazilər
B) Gətirmə konuslardan ibarət düzənliklər
C) Kür hövzəsinə aid olan çayların keçdiyi düzənliklər
D) Yeraltı suların daha çox cəmləşdiyi ərazilər
E) Allüvial çəmən-meşə torpaqlarının yayıldığı ərazilər

21. Uyğunsuzluğu müəyyən edin.

- A) 2,3,4 B) 2,3,5 C) 1,4,5
D) 1,2,5 E) 2,4,5

22. Kür hövzəsinə aid olmayan su anbarlarının verildiyi variantı seçin.

- A) Ceyranbatan, Xanbulan, Taxta körpü, Pirsaat
B) Vayxır, Badamlı, Köndələn, Sərsəng
C) Mingəçevir, Yenikənd, Varvara, Şəmkir
D) Xanbulançay, Nohurqışlaq, Əyriçay, Suqovuşan
E) Coğaz, Xatunlu, Ağdamkənd, Sərsəng

23. Respublikamızın çaylarının mənsəblərini mütləq hündürlüyünün artma sırası ilə verilən variantı seçin.

- A) Astaraçay, Xaçın, Arpa, Köndələn
B) Viləş, Türyan, Kürək, Gilan
C) Ataçay, Tovuz, Qabırçı, Parağaçay

- D) Qusarçay, Pirsaat, Lənkəran, Həkəri
E) Türyan, Həkəri, Sumqayıt, Samur

24. Sxema əsasən düzgün verilən sıraları seçin.

Göllər	Mənsəyi	Yerləşdiyi tektonik
1. B. Alagöl	Tektonik-vulkanik	K. Qafqaz
2. Acınohur	Axmaz	Kür çökəkliyi
3. Candargöl	Axmaz	Kiçik Qafqaz
4. Batabat	Uçqun-bənd	Araz çökməsi
5. Tufangöl	Buzlaq	B. Qafqaz
6. Qaragöl	Vulkanik	K. Qafqaz

- A) 1,3,5 B) 2,4,6 C) 1,2,5 D) 2,4,5 E) 1,5,6

25. Cədvəldə Pirsaat və Gilan çaylarının oxşar və fərqli cəhətləri verilmişdir. Uyğunluğu müəyyən edin.

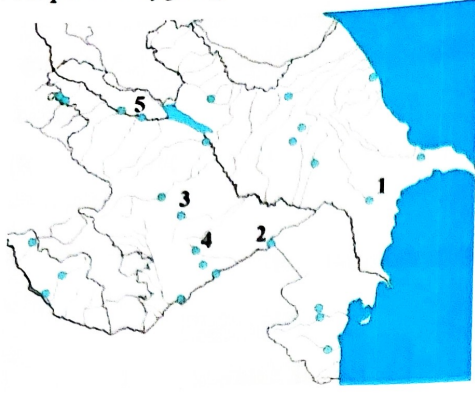
Oxşar	Fərqli
1. Hövzəsində mülayim-isti iqlimə rast gəlinir.	Birbaşa Xəzərə tökülür.
2. Orta axarlarında arid-denudasion relyef formaları yayılmışdır.	Qidalanmasında qar və buzlaq suları üstünlük təşkil edir.
3. Daxili axarsız hövzəyə aiddir.	Üzərində su anbarı tikilmişdir.
4. Kür çayı hövzəsinə aiddir.	Mənsəbinin hündürlüyü okean səviyyəsindən aşağıdır.
5. Hövzəsində Paleogen dövrünün süxurlarına rast gəlinir.	İki tektonik zonadan axır.
6. Axdığı vilayətdə qar xəttindən yuxarıda yerləşən zirvələr vardır.	Yerləşdiyi tektonik zonada filiz faydalı qazıntı yataqlarına rast gəlinir.

- A) 1,3,4 B) 2,4,5 C) 2,3,5 D) 2,3,6 E) 1,2,3

CƏLİL ŞİRƏLİYEV

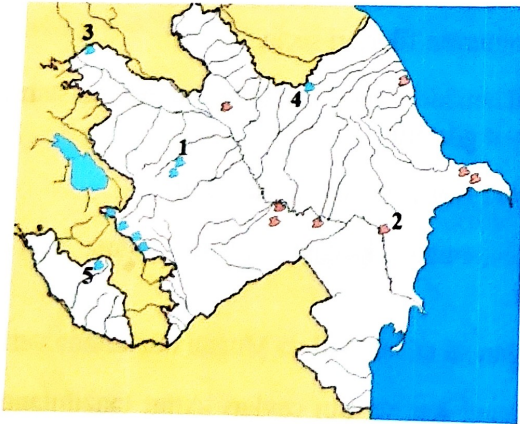
CƏLİL ŞİRƏLİYEV

65. Rəqəmlərə uyğun gələn su anbarlarını seçin.

- A) 1-Pirsaat; 2-Mil-Muğan; 3-Xaçın; 4-Köndələn; 5-Yenikənd
 B) 1-Pirsaat; 2-Bəhrəmtəpə; 3-Xaçın; 4-Köndələn; 5-Yenikənd
 C) 1-Yekəxana; 2-Bəhrəmtəpə; 3-Sərsəng; 4-Mil-Muğan; 5-Şəmkir
 D) 1-Pirsaat; 2-Bəhrəmtəpə; 3-Sərsəng; 4-Köndələn; 5-Yenikənd
 E) 1-Yekəxana; 2-Mil-Muğan; 3-Xaçın; 4-Köndələn; 5-Şəmkir

66. Göllərə aid olan düzgün fikirləri seçin.

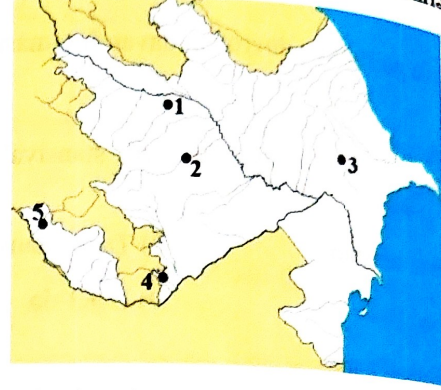

1. 2 və 4 rəqəmləri ilə işarələnmiş göllər köçəri quşların sığınacağı hesab olunur.
 2. 1 və 5 rəqəmləri ilə işarələnmiş göllər eyni mənşəlidir.
 3. 2 və 3 rəqəmləri ilə işarələnmiş göllər Xəzər dənizinin qalıqları hesab olunur.
 4. 1 və 5 rəqəmləri ilə işarələnmiş göllər meşə qurşağında yerləşir.

5. 1,3,4 və 5 rəqəmi ilə işarələnmiş göllər şirinsulu göllər hesab olunur.

6. 2 və 3 rəqəmi ilə işarələnmiş göllər eyni mənşəlidir.
 A) 1,3,4 B) 2,4,5 C) 1,2,6 D) 2,5,6 E) 1,3,5

67. Rəqəmlərlə göstərilmiş çaylara aid olan fikirləri seçin.

1. 4 rəqəmi ilə işarələnmiş çay ən çox çirklənmiş çaylardan hesab edilir.

2. 1 və 3 rəqəmi ilə işarələnmiş çayların qidalanmasında eyni mənbə üstünlük təşkil edir.

3. 2 və 5 rəqəmi ilə işarələnmiş çayların qidalanmasında müxtəlif mənbələr üstünlük təşkil edir.

4. 2 və 3 rəqəmi ilə işarələnmiş çayların axımı tənzimlənməmişdir.

5. 1 və 3 rəqəmi ilə işarələnmiş çayların hövzəsində mezozoy erasının süxurlarına rast gəlinir.

6. 4 və 5 rəqəmi ilə işarələnmiş çaylar Kür hövzəsinə daxil deyil.

- A) 1,3,4 B) 2,4,5 C) 1,2,6 D) 1,2,5 E) 1,3,5

68. Hansı çayların səviyyəsi il ərazində kəskin dəyişir?

1. Həkəri 2. Viləşçay 3. Arpaçay
 4. Qusarçay 5. Tərtərçay 6. Glançay
 A) 1,3,4 B) 2,4,5 C) 1,2,6 D) 1,2,5 E) 1,3,5

COĞRAFIYA TEST TOPLUSU

3. Xidmət sahəsində çalışanları istehsal sahələrinə yönəltmək.

4. Əhalinin istehsal vərdişlərinə uyğunlaşmaq üçün tədbirlər görmək.

5. Qadın əməyinin səmərəli inkişafı üçün regionlarda toxuculuq və tikəş sənayesini inkişaf etdirmək.

6. Əmək təqaüdlərinin artırılması və təqaüd yaşının aşağı salınması.

A) 2,3,5

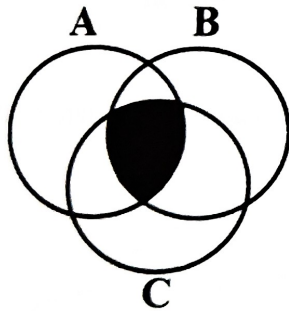
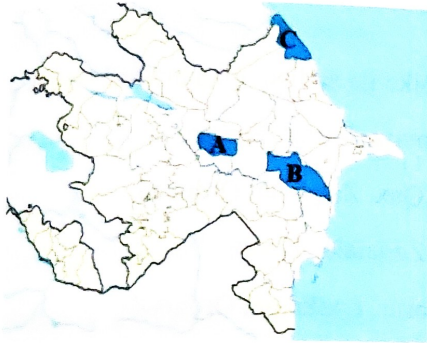
B) 1,3,6

C) 2,4,6

D) 1,4,5

E) 2,3,6

19. Xəritə-sxema əsasən Eyler-Venn diaqramını tamamlayan bəndləri seçin.

1. Aqroiqlim ehtiyatları zəngindir.

2. Ərazisində yalnız yarımsəhra landşaftına rast gəlinir.

3. Rütubətlənmə əmsalı vahiddən kiçikdir.

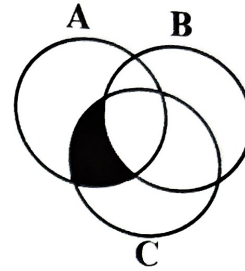
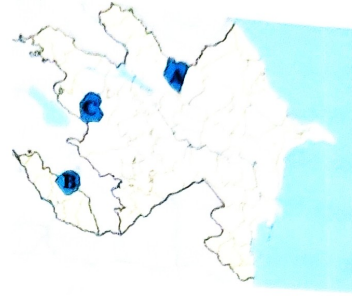
4. Ərazisindən Beynəlxalq əhəmiyyətli nəqliyyat xətləri keçir.

5. Tərkibində inzibati rayon mərkəzi olmayan şəhər var.

6. Əhalisinin milli tərkibi yekcinsdir.

A) 1,3,6 B) 2,4,5 C) 2,3,4 D) 1,2,4 E) 1,3,4

20. Xəritə-sxema əsasən Eyler-Venn diaqramını tamamlayan bəndləri seçin.

A) İllik günəş radiasiyasının miqdarı bol, aqroiqlim ehtiyatları isə zəifdir.

B) Xarici ölkə ilə həmsərhəd olsa da, sərhəd-keçid məntəqələri yoxdur.

C) Ərazisində yayı quraq keçən soyuq iqlim tipinə rast gəlinir.

D) Ərazisi bir fiziki-coğrafi rayonda yerləşir.

E) Ərazisində mezozoy erasının süxurları Kaynozoy erasının süxurlarından üstündür.

21. İnzibati rayon mərkəzi olmayan şəhərləri seçin.

A) Qovlar, Dəliməmmədli, Xudat, Göytəpə, Liman

B) Naftalan, Şuşa, Şəki, Şirvan, Mingəçevir

C) Liman, Horadiz, Hadrut, Xudat, Mincivan

D) Göygöl, Nizami, Kəpəz, Samux, Xudat

E) Qovlar, Xudat, Xankəndi, Kərkicahan, Hadrut

22. İnzibati rayon mərkəzi olmayan şəhərləri seçin.

A) Horadiz, Dəliməmmədli, Naftalan, Şirvan

B) Naftalan, Şuşa, Şəki, Şirvan, Mingəçevir

C) Göygöl, Horadiz, Hadrut, Xudat, Samux

CƏLİL ŞİRƏLİYEV

COĞRAFIYA TEST TOPLUSU

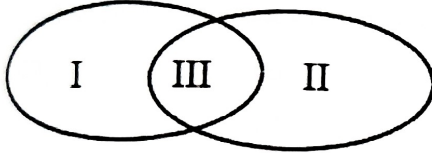
74. Bakı-Astara avtomobil yolunun keçdiyi inzibati rayonların verildiyi variantı seçin.

- A) 1,2,4,5 B) 1,3,5,6 C) 3,4,5,6
D) 1,2,4,6 E) 2,3,5,6

75. Uyğunluğu müəyyən edin.

Qazax-Tovuz Gəncə-Daşkəsən

1. Respublikamızın əsas metallurgiya bazalarından biridir.
 2. Beynəlxalq əhəmiyyətli avtomobil yolu, dəmiryolu və boru kəmərxətti keçir.
 3. Beynəlxalq Hava Limanı yerləşir.
 4. İki ölkə ilə həmsərhəddir.
 5. Respublikamızın ən qədim sūxurları burdadır.
 6. Ərazisində Şəmkir və Coğaz su anbarları yerləşir.
- A) I-2,3; II-5,6; III-1,4 B) I-5,6; II-1,3; III-2,4
C) I-2,3; II-1,4; III-5,6 D) I-1,3; II-5,6; III-2,4
E) I-1,5; II-3,6; III-2,4

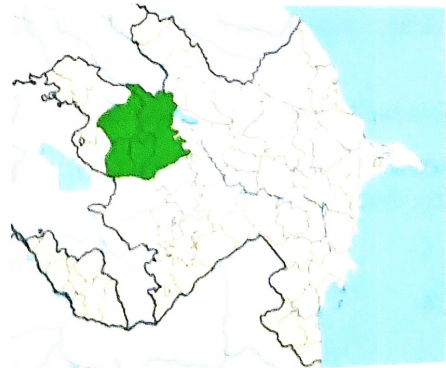
76. Xəritə-sxemdə rənglə verilən iqtisadi rayona aid olmayan, lakin eyni rənglə verilən inzibati rayona aid olan xüsusiyyətləri müəyyən edin.

1. Ərazisi bütünlükdə bir tektonik zona daxilində yerləşir.
 2. Tərtər inzibati rayonu ilə sərhəddir.
 3. Kür çayının sağ sahilində yerləşir.
 4. Ərazisində mezozoy yaşlı neft yatağı mövcuddur.
 5. Ərazisi Qarabağ kanalı vasitəsi ilə suvarılır.
 6. Zəfər yolunun keçdiyi inzibati rayonlardandır.
- A) 1, 2, 3 B) 2, 3, 5 C) 1, 3, 5
D) 2, 4, 6 E) 1, 3, 4

CƏLİL ŞİRƏLİYEV

77. Xəritə-sxemdə rənglə verilən iqtisadi rayona aid olmayan, lakin eyni rənglə verilən inzibati rayona aid olmayan xüsusiyyətləri müəyyən edin.

1. İnzibati rayon mərkəzi olmayan şəhərlər vardır.
2. Ərazisində yerləşən su anbarından elektrik enerjisinin alınmasında istifadə edilir.
3. Üzümçülük və şərab istehsalına görə fərqlənən inzibati rayonlarımızdandır.

CƏLİL ŞİRƏLİYEV